

bygningskyndige Tilsyn, som Kommissionen havde foreslaaet, og som sikkert vilde have kunnet øve en god Virkning, naar vi skulde have tidssvarende Skolebygninger. Der var ligeledes Forslag om en Skolelæge, som skulde ansættes ved alle vort Lands Skoler, der var Forslag om Indførelse af Tandpleje, som kunde have haft vidtrækkende og stor Betydning for hele vort Folk, der var den sagkyndige Amtskonsulent. Det ene efter det andet er strøget, og det er den tomme Statskasse, det er vor ulykkelige finansielle Stilling, der staar bagved. Derfor har det ærede Medlem fra Vinderup (Moltesen) fuldstændig Ret, naar han peger paa dette, at vi mangle Penge. Lad os erkende det alle sammen, at vi have ikke Penge til at gennemføre Reformen. Det er netop det, som skal slaas fast i det politiske Liv i disse Tider, at vi have ikke flere Penge til at gennemføre virkelige Reforme for, vi maa lade det sociale Reformarbejde hvile, indtil vi igen kunne faa samlet lidt Penge. Vi have brugt vore Penge. Jeg mener, vi have brugt dem paa en letsindig og ødsel Maade, det ærede Medlem fra Vinderup mener maaske, de ere brugte paa en forstandig Maade, derom kunne Meningerne være delte, men vi maa indrømme, at vi have ikke Penge til at gennemføre sociale Reforme for i Øjeblikket, og derfor faa vi saadan en Godtkøbsreform som den, vi staa her og forhandle om. Jeg tror derfor, det var bedre at vente med denne Sag end at faa den forfusket og ødelagt, som Tilfældet kan blive med det Lovforslag, her foreligger. Det er bedre at vente, til Forholdene maaske kunne blive saa gunstige, at vi ikke behøve at se saa nøje paa Pengene, som vi maa gøre i Øjeblikket. Jeg tror, jeg tør sige, at dette Forslag er kommet til Verden i en ulykkelig Stund, og derfor er det blevet, som det er.

Der er saa mange i denne Sal, som holde paa det gejstlige Tilsyn, og man siger om dette gejstlige Tilsyn, at det er et velvilligt, et humant, et skikkeligt Tilsyn. Ja, det kan man godt sige om det, men om det netop er de Egenskaber, man skal kræve af et skolekyndigt Tilsyn, er et Spørgsmaal. Det er gode Egenskaber at have at være velvillig, human og skikkelig, men der er dog maaske andre Egenskaber, det her kommer mere an paa: at man er forstandig, sagkyndig, at man kan optræde vejledende og kontrollerende. Og det kunne vore Præster ikke i Øjeblikket. Jeg oplæste et Citat, da jeg først havde Ordet, hvor en Præst aabent og ærligt

erkendte, at han ikke var i Besiddelse af de Kundskaber og Evner, der kræves for at øve Tilsyn med en Skole. Han fortalte om, hvordan Præsterne maatte lægge deres Hjerner i Blød, naar de skulde se paa de Regnestykker, som Eleverne faa for til Eksamen, og det er jo sørgeligt, naar Tilsynet selv maa erkende, at de ikke en Gang kunne regne saa godt som de Drengene, de skulle kontrolere. Og tage vi andre Fag, vil Præsten være fuldstændig renonce. Der er en Mængde af vore Præster, som f. Eks. aldrig har faaet Undervisning i Engelsk, og de fleste af dem, der have faaet det, have kun læst et meget lille Pensum i Engelsk. Det er umuligt for dem at staa som det sagkyndige, vejledende og kontrollerende Tilsyn i et saadant Fag, og dette Fag er nu optaget i Kommuneskolernes Undervisningsplan. Det samme gælder om Naturfagene, at Præsterne magte ikke dette Tilsyn. Det er ikke mig, der fremsætter denne Paastand, men det er Præsterne selv, som aabent og ærligt erkende, at de magte det ikke. Naar saa Præsterne i et Landemode udtale, at de ønske sig fritagne for Tilsynet, hvorfor skulde man saa ikke imødekomme et saadant Ønske?

Det ærede Medlem fra Hillerød (Dinesen) vil saa gerne bevare alt, ogsaa Præsterne, som fødte Medlemmer af Skolekommissionen, og det ærede Medlem mente, at netop under dette Tilsyn var vor Folkeskol gaaet saa stærkt frem. Jeg kan ikke erkende Rigtigheden af, at den danske Folkeskole er gaaet saa stærkt frem. Ude paa Landet have vi mangan toklasset Skoler endnu, og den giver den samme Undervisning nu, som den gav for omtrent 100 Aar siden. Der er den samme Undervisningstid altsaa Undervisning hveranden Dag, det er 18 Timers Undervisning om Ugen. Det er der nu, og det var der for 100 Aar siden, og jeg tvivler om, at Nutidens Lærere ere Stand til i den samme Tid at lære Børnene mere, end de kunde den Gang. Vore Lærere Uddannelse hviler paa en gammel Lov, som er over 50 Aar gammel, og som endda ble forringet i 1894, da man indførte den Eksamensordning, vi have i Øjeblikket. Det kan altsaa ikke nytte, at man roser sig at at vor Folkeskole staar saa højt, det gør den ikke, den kan ikke maale sig med Skolen i andre Lande.

Det ærede Medlem fra Hurup (Kierkegaard) sagde, at han frygtede for disse Amtsskolekonsulenter. Det er godt muligt, at der er mange Lærere, der frygte for dem, men det skal ikke afskrække os fra at indføre dem. Jeg vil f. Eks. nævne den Lære